comentaris literaris
per Josep Palomero i José Miguel Segura

BENNO HERZOG

Vino y sociedad

Editorial:
Institució Alfons el Magnànim - CVEI
València, 2020
Pàgines 134
Sociologia

Tradicionalment el vi ha sigut un producte mediterrani, però hui en dia es cultiva raïm i s'elabora vi en territoris com Argentina, Xile, Austràlia, Sudàfrica o Califòrnia, entre altres. El consum de vi ha trencat barreres ancestrals i també se'n beu a l'Orient. Hi ha consumidors fidels a una regió vinícola, a un determinat cupatge, a una anyada determinada, a una marca concreta. N'hi ha d'altres que beuen vi de qualsevol procedència. I també hi ha persones a les quals no els agrada i que prefereixen la cervesa, beguda que també té molts registres i qualitats.

S'han publicat i es publiquen molts llibres divulgatius sobre el vi, però aquest *Vino y sociedad. Una invitación a la sociología del placer* del sociòleg Benno Herzog, professor de la Universitat de València, és tota una altra cosa, ja que analitza el vi com a fenomen social, i examina el fet de beure vi amb normalitat o bé havent-se desviat de la norma, els efectes que el vi té sobre la salut o com a agent provocador de malalties, la qualitat del vi que correspon a cada poder adquisitiu, el vi com a beguda social, el consum segons el gènere i, en fi, el vi com a experiència de cultura i plaer. **JP**

ÉRIC VUILLARD

La guerra de los pobres

Traducció:
Javier Albiñana
Editorial:
Tusquets
Barcelona, 2020
Pàgines 94
Novel·la

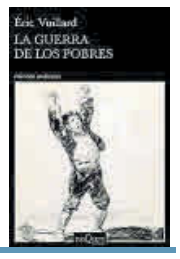

Éric Vuillard és un escriptor i guionista cinematogràfic francés que sent una molt especial atracció temàtica i argumental pels episodis i personatges històrics que ficciona; és a dir, conta fets més o menys coneguts pels seus lectors però com si es tractara de novel·la i no d'historiografia. Per senzill que puga semblar, l'ús d'aquest punt de vista requereix un domini narratiu més que notable, atés que es tracta, al cap i a la fi, de tornar a contar esdeveniments fixats prèviament pel discurs de la història: l'imperi inca, els inicis de l'Alemanya nacionalsocialista o la revolució francesa, per exemple.

En *La guerra de los pobres* centra la seua mirada en els avatars de Thomas Müntzer —una de les figures capitals del moviment reformista europeu durant la primera meitat del segle XVI—. Al llarg de tretze breus capítols l'autor desenvolupa el context i els antecedents d'aquest jove teòleg alemany que es va donar a conèixer en Zwickau (Saxònia) i que va anar radicalitzant el seu discurs sobre Déu i els homes o, la qual cosa ve a ser el mateix per al narrador, sobre la riquesa i la pobresa. Sota la forma d'un narrador que coneix tant la història de Müntzer com les històries que sobre ell s'han comptat i escrit, l'autor se centra principalment en la paraula i en el descomunal valor que els protestants li van atorgar com a via de predicació —ja s'entenga aquesta com desvetllament i acostament a la llum i la veritat o com tot el contrari: manipulació i ocultació d'interessos— en forma de sermons o de cartes, de prèdica oral o escrita en definitiva.

Aquesta novel·la és una relectura en clau irònica i voluntat desmitificadora de les rebel·lions populars —John Wyclif o Juan Hus van antecedir a Müntzer en la batalla de Frankenhausen— esclats fonamentats en concretes condicions materials de vida que es van desenvolupar cap al radicalisme absolut i cap a unes formes de messianisme que prometia conduir als esparracats de la Terra a un paradís a costa dels rics i poderosos. El més important d'aquesta breu novel·la resideix, amb tot, en el seu rerefons ideològic, en la voluntat de traçar cert paral·lelisme —cada vegada més evident per desgràcia— entre aquelles revoltes i el món que es destrueix i construeix davant els nostres ulls en ple s.XXI, amb unes elits cada vegada més xicotetes pels seus integrants i més poderoses pel seu abast sobre les vides alienes.

La novel·la reflexiona a la seua manera sobre la desigualtat com a principi (des)organitzador de les societats humanes des de fa segles i sobre la suposada capacitat emancipadora de la paraula —el llibre, el debat, la ràdio, la televisió, la premsa, la tecnologia— amb la qual els uns i els altres —tots— diuen voler alliberar-nos però que sempre acaben usant com a mecanisme de sotmetiment dels pobres —no importa de quina mena de pobres— de torn. Una visió mordaç d'un fosc passat en el qual s'endevinen presents i futurs encara més tèrbols. **JMSR**

NOEL FALLOWS

Armas y armaduras de la justa real

Editorial:
PUV, Universitat de València
València, 2020
Pàgines 230
Història

El nostre imaginari actual sobre els encontres cavallerescos medievals correspon al que ens faciliten les pel·lícules que, en general, es basen en una documentació poc consistent però que fa el paper, ja que les masses són poc exigents. Ara bé, si vosté se sent atret per saber com s'organitzaven els passos d'armes, les justes i els tornejos, aquest llibre és l'adequat, sobretot per l'extensa i detallada introducció de l'editor Noel Fallows, professor i investigador d'història medieval hispànica de la Universitat de Georgia.

Este llibre té per objecte l'edició de *Lo Cavaller*, tractat de huit o nou folis del noble valencià Ponç de Menaguerra, editat a València el 1493, tres anys després de la primera edició del *Tirant lo Blanch* pel mateix editor, el saxó Nicolau Spindeler. Aquest tractat era deutor de la doctrina del *Llibre de l'Orde de cavalleria* de Ramon Llull, *L'arnés del cavaller de Pere March*, etc. Fallows explica detalladament com es procedia en els tornejos, com eren les armadures, les armes i els procediments formals. El llibre conté un glossari i un extens apèndix de 80 pàgines amb les il·lustracions oportunes a color, que remeten a les explicacions corresponents. **JP**

destaquem...

La profunda i melancòlica mirada de **Kajii Motojirõ**

«Jo necessite la tragèdia. Només amb aquest contrapés el meu paisatge interior acaba per aclarir-se. El meu cor està sec, melancòlic, com el d'un diable». En aquest breu extracte d'un dels relats de l'autor japonés **Kajii Motojirõ** crec entreveure a la perfecció l'essència mateixa de la seua escriptura, que definiria com a melancòlica; encara que seria més encertat afirmar que la seua escriptura és en si mateixa pura melancolia.

En *Días de invierno* (**Gallo Nero**) es reuneixen un total de quinze relats que un llegeix amb cura, a un ritme pausat, per a no perdre's res d'aquests petits detalls que en una cultura com la nipona suposen un tot. En tots ells sobrevola un cert aire apesarat i s'observen ombres que són, en realitat, l'avantsala de la mort. Aprofundint en la biografia de l'escriptor de Nishi, Osaka, entenem el motiu. Motojirõ va ser diagnosticat amb tuberculosi pulmonar amb tot just 19 anys i viure amb aquesta malaltia, enfrontar-se a ella cada dia, acceptar-la, va suposar un exercici introspectiu sense parangó, elevant la seua capacitat d'observació a nivells sorprenents, com queda patent en aquesta antologia.

Com no podia ser d'una altra manera, la tuberculosi és protagonista d'aquests relats, ja sigui de manera evident o com un halo que embolica l'atmosfera dels seus protagonistes. La proximitat de la mort, la seua reflexió entorn d'ella, la seua resistència, són elements clau en aquesta espècie d'estampes en les quals Motojirõ esprem al màxim la bellesa ordinària latent amb un lirisme que no embafa. Així mateix, aquesta dicotomia entre la tradició i la modernitat, entre l'estrictament nipó amb l'occidental, apareix aquí com una altra de les preocupacions, i per tant de les temàtiques, rellevants, ocupant un lloc privilegiat en les trames, on s'evoquen un reguitzell de sensacions visuals que fan del seu estil, allunyat del cànon de la seua època, una cosa única, particular.

Motojirõ és capaç de parlar-nos de la vida i la mort de les mosques d'hivern, de les fulles seques dels arbres, dels bordells i ports, del color de les coses —que diu és immutable—, del sol i de la felicitat que simbolitza un paisatge, amb una senzillesa aclaparadora que ens deixa encara més perplexos en comprovar la joventut del mateix autor nipó quan va escriure aquests relats. I és que amb 31 anys va perdre finalment la seua particular batalla contra la tuberculosi, no sense abans deixar una obra madura que, com dic, ha de llegir-se amb calma per a saber apreciar aquests matisos i aquesta profunda càrrega emocional que desprèn.

Elogiat per altres escriptors de renom com **Yasunari Kawabata** i **Yukio Mishima**, admirat pel seu poder descriptiu, avui dia és considerat un dels millors autors del Japó de la passada centúria i és digne d'admirar que editorials com la madrilenya Gallo Nero hagen apostat per la seua «recuperació» i donar-li la visibilitat que mereix, perquè hi ha passatges en *Días de invierno* que són per a emmarcar per aquesta capacitat poètica que aflora, convertint el trivial en una cosa molt més transcendent, i molts d'aquests passatges o fragments difícilment t'abandonen: «Ah! Sota els cirerers hi ha cadàvers enterrats!». **ERIC GRAS**

KAJII MOTOJIRÕ

Días de invierno

Traducció: **Yoko Ogihara y Fernando Cordobés**
Editorial: **Gallo Nero**
Madrid, 2020
Pàgines 160